



## АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ СУМСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

### РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

29.12.2017

м. Суми

№ 25

Справа № 03-06/60-2014

#### **Про закриття провадження у справі №03-06/60-2014**

Адміністративна колегія Сумського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання відділу досліджень і розслідувань від 18.12.2017 №105 «Про попередні висновки у справі № 03-06/60-2014» та матеріали зазначеної справи,

#### **ВСТАНОВИЛА:**

Під час здійснення Сумським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – *Тервідділенням*) за дорученням Антимонопольного комітету України контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції суб'єктами господарювання – автомобільними перевізниками при зміні розміру тарифів на послуги з перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування та відповідними органами місцевого самоврядування при виконанні покладених на них законодавством функцій щодо встановлення та контролю за тарифами на транспортні послуги, розпорядженням адміністративної колегії Сумського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 25.11.2014 №89 розпочато розгляд справи № 03-06/60-2014 за ознаками порушення виконавчим комітетом Шосткинської міської ради законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді вчинення дій, заборонених згідно зі статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції», в частині легітимації порушення суб'єктами господарювання, що здійснюють перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування в звичайному режимі руху у м.Шостка, законодавства про захист економічної конкуренції, що полягають у встановленні рішенням від 10.06.2014 за №145 «Про тариф на перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування, що здійснюються у звичайному режимі руху» тарифу на послуги з перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування у розмірі 2,50 грн., без проведення обстеження пасажиропотоків на міських автобусних маршрутах загального користування м.Шостка задля встановлення обґрунтованого тарифу на послуги з перевезення пасажирів на зазначених маршрутах.

В рамках розгляду справ № 03-06/59-2014 та №03-06/60-2014 *Тервідділенням* на підставі своїх повноважень, визначених статтями 17, 22, 22-1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», до виконавчого комітету Шосткинської міської ради листом від

09.04.2015 за №03-10/996 було направлено вимогу про надання інформації, зокрема, копій матеріалів із розрахунками тарифів, що подавались перевізниками м. Шостка виконавчому комітету з метою підвищення тарифів на послуги з перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування (далі - Вимога).

Разом з тим, у відповідь на Вимогу виконавчий комітет Шосткинської міської ради листом від 17.04.2015 за №01-22/1042 повідомив, що оригінали матеріалів із розрахунками тарифів, що подавались перевізниками м. Шостка, знаходяться у Шосткинській міжрайонній прокуратурі; інформація на Вимогу *Тервідділення* буде надана лише після повернення відповідних матеріалів.

У зв'язку з зазначеним розпорядженням адміністративної колегії *Тервідділення* від 4 грудня 2015 року №88/1 розгляд справи № 03-06/60-2014 було зупинено до отримання відповідних розрахунків.

Листами від 22.03.2016 №01-22/682 та від 17.06.2016 №01-23/1934 виконавчий комітет Шосткинської міської ради надав копії розрахунків тарифу на послуги з перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування в м. Шостка.

Розпорядженням адміністративної колегії Сумського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 18 грудня 2017 року за №53 розгляд справи № 03-06/60-2014 поновлено.

#### **В ході збору і аналізу доказів у справі встановлено:**

У 2014 році у м. Шостка за результатами проведених виконавчим комітетом Шосткинської міської ради (далі – *Міськвиконком*) у 2010, 2012 та 2013 роках конкурсів на підставі відповідних договорів перевезення пасажирів на 22 автобусних маршрутах загального користування в звичайному режимі руху здійснюють понад 30 фізичних осіб-підприємців та ТОВ «ВАНТ»ЛТД» (далі разом – *Перевізники м.Шостка*).

Рішенням *Міськвиконкому* від 10.06.2014 за №145 «Про тариф на перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування, що здійснюються у звичайному режимі руху» (далі – *Рішення №145*) за зверненнями перевізників було встановлено тариф на послуги з перевезення пасажирів на рівні 2,50 грн., тоді як до цього перевезення пасажирів здійснювалось за встановленим *Міськвиконкомом* тарифом у розмірі 2,0 грн.

Слід зазначити, що *Перевізники м.Шостка* звернулись до *Міськвиконкому* із розрахунками тарифу виходячи із власних планових витрат по кожному автотранспортному засобу та планових обсягів перевезення пасажирів (згідно із сканованими та наданими *Тервідділенню Міськвиконкомом* матеріалами, відсутні безпосередньо заяви про підвищення тарифу на перевезення та відмітки про реєстрацію документів у *Міськвиконкомі*).

При цьому за розрахунками *Перевізників м.Шостка* тариф на перевезення на різних маршрутах загального користування має складати від 3,01грн. до 4,60грн., а тариф, який пропонується встановити -3,0грн.

Відповідно до статті 10 Закону України «Про автомобільний транспорт», тарифна політика на автомобільному транспорті має задовольняти підприємницький інтерес, забезпечувати розвиток автомобільного транспорту, стимулювати впровадження новітніх технологій перевезень, застосування сучасних типів транспортних засобів, а також сприяти вирішенню таких завдань:

- збільшення можливостей суб'єктів господарювання щодо забезпечення потреб споживачів у послугах, залучення інвестицій у розвиток автомобільного транспорту та досягнення сталих економічних умов роботи;
- стимулювання конкуренції та появи нових суб'єктів господарювання, які належать до автомобільного транспорту;
- забезпечення балансу між платоспроможним попитом на послуги та обсягом витрат на їх надання;
- забезпечення стабільності, прозорості та прогнозованості тарифів.

Реалізація єдиної тарифної політики передбачає затверджену центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері транспорту, методику розрахунку тарифів за видами перевезень. Зокрема, наразі діє Методика розрахунку тарифів на послуги пасажирського автомобільного транспорту, затверджена Міністерством транспорту та зв'язку України наказом від 17.11.2009 №1175 (далі – *Методика розрахунку тарифів*).

Згідно із статтею 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», **встановлення** в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів на транспортні послуги належить до повноважень виконавчих комітетів міських рад. Отже, встановлення обґрунтованості розміру тарифів на перевезення пасажирів автомобільним транспортом на міських автобусних маршрутах загального користування належить до компетенції відповідних органів місцевого самоврядування, які таким чином виступають регуляторами.

*Методикою розрахунку тарифів* передбачено, що тариф на послуги з перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування, що здійснюються в режимі маршрутної таксі (вартість разового проїзду одного пасажирів), обернено пропорційно залежить від запланованого на рік обсягу перевезень пасажирів на маршруті, що має ґрунтуватися на фактичних даних і обґрунтовується перевізником на підставі фактичних показників роботи або встановлюється за результатами обстеження пасажиропотоків.

Однак ймовірне маніпулювання перевізниками показником запланованого на рік обсягу перевезень пасажирів на маршруті при дотриманні в цілому методики розрахунку тарифів може призвести до формування завищеного тарифу на перевезення пасажирів. Отже, у кожного перевізника існує велика спокуса занижувати фактичний обсяг перевезення пасажирів, що може призвести до завищення тарифу на перевезення при його розрахунку.

Згідно з пунктом 2.1 *Методики розрахунку тарифів* розрахунок тарифів здійснюється відповідно до запланованих на рік (на підставі фактичних) обсягів транспортної роботи, характерних для даного виду перевезень Перевізника в регіоні, та кількості перевезених пасажирів з використанням економічно обґрунтованих планових витрат, визначених з урахуванням вимог законодавства, на підставі галузевих норм, ставок податків і зборів (обов'язкових платежів), прогнозного індексу цін виробників промислової продукції у плановому періоді.

Аналіз наданих *Перевізниками м. Шостка* розрахунків тарифів показав, що останні здійснено кожним перевізником по кожному транспортному засобу. При цьому усі розрахунки мають такі вихідні дані як пасажиромісткість транспортного засобу, кількість оборотних рейсів за день, кількість робочих днів на рік, коефіцієнт використання пасажиромісткості, запланований на рік обсяг перевезень пасажирів на маршруті.

*Тервідділенням* в ході розслідування не встановлено будь-яких інших даних щодо кількості перевезених пасажирів в м. Шостка у 2013 та 2014 роках, підтверджених належними доказами. Одними із таких належних доказів є обстеження пасажиропотоків, що проводяться органами місцевого самоврядування тощо.

Зокрема, *Тервідділення* листом від 27.08.2015 №01-16/2378 зверталось до *Міськвиконкому* з рекомендаціями щодо вжиття заходів задля встановлення економічно обґрунтованих тарифів на послуги з перевезення пасажирів у м. Шостка. У відповідь на зазначені рекомендації *Міськвиконком* листом від 04.09.2015 №01-27/2458 повідомив про прийняття рекомендацій для використання в роботі, а також зазначив про проведення в майбутніх періодах обстеження пасажиропотоків із залученням громадськості та студентів Шосткинського інституту Сумського державного університету.

Натомість будь-яких задокументованих відомостей щодо кількості перевезених пасажирів в м. Шостка у 2013 та 2014 роках, підтверджених належними доказами, надіслано не було.

Таким чином, в ході розгляду справи не встановлено показників фактичних результатів роботи перевізників або результатів обстежень пасажиропотоків окрім тих, що зазначені у

розрахунках *Перевізників м. Шостка*.

Відповідно до статті 41 Закону України «Про захист економічної конкуренції» доказами у справі можуть бути будь-які фактичні дані, які дають можливість встановити наявність або відсутність порушення. Ці дані встановлюються такими засобами: поясненнями сторін і третіх осіб, поясненнями службових осіб та громадян, письмовими доказами, речовими доказами і висновками експертів.

Враховуючи зміст статей 19 та 62 Конституції України правозастосовна діяльність органів державної влади при прийнятті відповідних рішень щодо визнання дій певних осіб порушеннями не може ґрунтуватися на припущеннях.

З огляду на вищезазначене, *Тервідділенням* не доведено вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 1 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних узгоджених дій суб'єктів господарювання, що здійснюють перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування у звичайному режимі руху у м.Шостка.

Рішенням адміністративної колегії Сумського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 18.12.2017 №17 провадження у справі №03-06/59-2014 закрито без прийняття рішення по суті у зв'язку із не доведенням вчинення порушення.

Слід зазначити, що здійснюючи контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції суб'єктами господарювання – автомобільними перевізниками при зміні розміру тарифів на послуги з перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування та відповідними органами місцевого самоврядування при виконанні покладених на них законодавством функцій щодо встановлення та контролю за тарифами на транспортні послуги, органи Антимонопольного комітету України контролюють дотримання порядку встановлення тарифів на послуги з перевезення пасажирів, а порушення такого порядку розглядається як порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Стаття 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції» утворює самостійний склад порушення, який встановлює заборону на дії, в тому числі органів місцевого самоврядування, у вигляді легітимації порушень законодавства про захист економічної конкуренції. Специфіка зазначених дій полягає в тому, що їхнім необхідним елементом поряд із діями або бездіяльністю органу, є дійсні або можливі протиправні діяння інших осіб – суб'єктів господарювання, що визнаються порушеннями законодавства про захист економічної конкуренції згідно з нормами статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Легітимація порушень законодавства про захист економічної конкуренції передбачає підтвердження правомірності протиправних діянь іншого суб'єкта господарювання актом органу місцевого самоврядування.

Таким чином, норми *Методики розрахунку тарифів* в частині повноважень органу місцевого самоврядування при встановленні в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів на транспортні послуги перевіряти у розрахунку тарифу, здійсненого перевізником, складові, що впливають на економічну обґрунтованість тарифу, кореспондуються з обов'язком перевізника розрахувати та подати до регулятора обґрунтований розмір тарифу, здійснений у відповідності до чинного законодавства.

Відтак задля доведення порушення, передбаченого пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді вчинення дій, заборонених згідно зі статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції», в частині легітимації *Міськвиконкомом* (органом місцевого самоврядування) рішенням від 10.06.2014 за №145 «Про тариф на перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування, що здійснюються у звичайному режимі руху» порушення *Перевізниками м. Шостка* законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді антиконкурентних узгоджених дій, *Тервідділенню* необхідно було, перш за все, довести факт такого порушення в рамках розгляду справи №03-06/59-2014.

Враховуючи те, що пов'язане провадження у справі №03-06/59-2014 закрито без

прийняття рішення по суті, в діях виконавчого комітету Шосткинської міської ради відсутній склад порушення, передбаченого пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у формі легітимації антиконкурентних узгоджених дій *Перевізників м. Шостка*.

На підставі вищезазначеного, керуючись статтями 12, 12<sup>1</sup>, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48, 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року №32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за №291/5482, зі змінами і доповненнями, пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року №5, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 6 травня 1994р. за №90/299 (в редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року №169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Сумського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

### **ПОСТАНОВИЛА:**

Закрити провадження у справі №03-06/60-2014 без прийняття рішення по суті у зв'язку із не доведенням вчинення порушення.

Відповідно до статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення може бути оскаржене до господарського суду у **двомісячний строк з дня його одержання**.

**Голова адміністративної колегії**

**Є.М.Касьян**

Члени адміністративної колегії

\_\_\_\_\_ /В.М.Коваленко/

\_\_\_\_\_ /С.В. Гусак/

Секретар адміністративної колегії

\_\_\_\_\_ /В.В.Василенко/